

Innhold

Høring av marint vern av Rauerfjorden og Teineholmen naturreservat	2
Oppsummering av høringsuttalelser og Fylkesmannens kommentarer	2
Ytre Hvaler nasjonalparkstyre.	2
Fredrikstad kommune.	2
Naturvernforbundet i Østfold.	3
Forum for natur og friluftsliv i Østfold.....	3
Hafslund Nett AS	4
Riksantikvaren	4
Språkrådet	4
AS Garntangen.....	4
Direktoratet for Mineralforvaltning (DMF)	6
Østfold Fylkeskommune.	6
Kongelig Norsk Båtforbund (KNBF).....	6
Forsvarsbygg.....	7
Advokatfirma Lønnum DA	9
Østfold Fiskerlag	9
Fiskeridirektoratet – Region Sør	10
Oslofjordens friluftsråd (OF).....	12
Kystverket.....	12
Norges vassdrags- og energidirektorat.....	13

Høring av marint vern av Rauerfjorden og Teineholmen naturreservat

Oppsummering av høringsuttalelser og Fylkesmannens kommentarer

Forslaget ble sendt på høring 28.05.2018 med høringsfrist 30.08.2018. Det har kommet 18 uttalelser til forslaget om vern av Rauerfjorden. Fredrikstad kommune, Ytre Hvaler nasjonalparkstyre og Østfold naturvernforening fikk etter søknad utsatt høringsfristen. Innspill fra Oslofjordens friluftsråd våren 2018 er kommentert her da de ikke har kommet med ny uttalelse under høringen. Kystverket sørøst og Norges vassdrags- og energidirektorat har kommet med sine uttalelser lenge etter høringsfristen, hhv. 22.10.2018 og 4.12.2018.

Fylkesmannen har kommet med kommentarer til uttalelsene i oppsummeringen nedenfor, disse er innarbeidet i vår tilråding.

Ytre Hvaler nasjonalparkstyre.

Nasjonalparkstyret støtter forslaget om å utvide Ytre Hvaler nasjonalpark med Rauerfjorden, som vil sikre naturverdiene i et større sammenhengende marint miljø for fremtiden. Nasjonalparkstyret ønsker å ta ansvar for forvaltningen av dette området. Styret forventer at ressursene knyttet til oppsyn og forvaltning øker som følge av utvidelsen av verneområdet.

Fylkesmannens kommentarer

Vi registrerer nasjonalparkstyrets synspunkter. Ressurser knyttet til oppsyn og forvaltning er ikke del av høringen men synspunktene vil bli tatt med videre i prosessen. Dette er tatt inn i kapittel 6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Fredrikstad kommune.

Fredrikstad kommune er positive til at området er foreslått vernet for å sikre viktige naturtyper og naturmangfoldet generelt. De mener det også kunne inkludert en større taeskogforekomst mellom Hatten og Flateguri. Taeskogen er et betydningsfullt yngleområde for fisk, i tillegg til at bløtdyr og krepsdyr som lever her er viktig næring for fisk, krabbe og hummer.

Kommunen foreslår at Rauerfjorden som en del av en utvidet nasjonalpark bør velges. Dette vil bidra til en mer helhetlig forvaltning av områder med like naturtyper og artsgrupper. Fra et naturvernperspektiv vil forslaget bidra til å ivareta viktige biotoper. Det sees på som positivt at både sjø- og landområder vernes, med unntak av øya Rauer. Det er svært positivt å inkludere både holmer og øyer som er viktige hekkplasser for sjøfugl i nasjonalparken som f.eks Teineholmen.

En fordel med å inkludere Rauerfjorden og gruntområdene sydover mot Struten i Ytre Hvaler nasjonalpark, vil være en forenkling for brukere og forvaltningsmyndigheter. Det vil kun bli en felles forskrift for hele området mens det andre alternativet innebærer flere ulike forskrifter; marint verneområde, sjøfuglreservat og nasjonalparken.

Etter kommunens vurdering vil ikke dagens brukerinteresser bli vesentlig berørt.

De foreslår en navneendring dersom alternativet med utvidelse av nasjonalparken er aktuelt. Det nye området vil inkludere store sjøarealer i Fredrikstad som kommunen føler stort eierskap til. Et forslag kan være Ytre Hvaler og Fredrikstad nasjonalpark.

De påpeker at det er viktig at sonene med ferdselsforbud merkes tydelig i terrenget og at begrunnelsen for det nye verneområdet bør formidles. I bystyrets vedtak bes rådmannen om å

avklare hvorvidt verneområdet kan utvides østover mot Hankø slik at de viktige tareskogforekomstene ved Hatten kan innlemmes i verneområdet.

Fylkesmannens kommentarer

Fylkesmannen er enig i kommunens vurdering av at Rauerfjorden som en utvidelse av nasjonalparken vil gi en helhetlig forvaltning av et større område med like naturtyper og artsgrupper. Vi vil påpeke at et marint verneområde også vil forvalte de samme naturverdiene på en god måte.

Det er viktig at soner med ferdselsforbud merkes godt og at det informeres bredt om dette.

Vi finner det lite aktuelt å utvide området mot øst for å ta med tareskogområdet ved Hatten. En utvidelse av området på dette tidspunktet i verneprosessen krever ny høring. Tareskogområder med denne beliggenheten er i liten grad utsatt for inngrep som vil skade forekomsten. Området er av verdi B Viktig.

Ytre Hvaler nasjonalpark er et godt innarbeidet navn. Et tillegg som foreslått vil bli et langt og tungt navn på verneområdet. I høringen er det heller ikke bedt om synspunkter på navnet for dette alternativet.

Naturvernforbundet i Østfold.

Naturvernforbundet i Østfold er positive til et foreslått vern av Rauerfjorden. De mener det vil være en fordel for den nasjonale marine verneplanen at forvaltning og vernebestemmelser om den kan behandles som en enhet f.eks med spesielle bestemmelser om motorferdsel, bestemmelser om utøvelse av fiske etc.

De anbefaler også at forvaltningsansvaret for naturreservatet blir liggende hos Fylkesmannen da vernebestemmelsene blir enklere samt at forvaltningen blir tryggere ved at den ikke ligger til et politisk valgt nasjonalparkstyre. Dette argumentet svekkes ved at Miljødirektoratet er innstilt på at forvaltningsmyndigheten for et marint verneområde skal tilbys nasjonalparkstyret.

Ved en utvidelse av nasjonalparken vil forbudet mot bruk av vannskuter gjelde også i utvidelsesområdet. I alternativet marint vern blir det ikke forbud mot vannskuter.

De anbefaler at Rauerfjorden vernes etter nml § 39 som marint verneområde da dette tradisjonelt vil gi et strengere vern.

Fylkesmannens kommentarer

Helheten i den nasjonale marine verneplanen ivaretas av direktoratet i deres gjennomgang av de enkelte verneforslagene. Vernebestemmelsene tar utgangspunkt i et felles regelverk men tilpasses det enkelte området.

Det er ikke vår erfaring at forvaltningen ikke er i trygge hender hos et politisk valgt styre. Forvaltningen av et marint verneområde vil også bli tilbudt nasjonalparkstyret, alternativt kommunen. Se også fagvurderingen kap. 6.2.

Forum for natur og friluftsliv i Østfold

De stiller seg positive til begge forslagene og har derfor ingen preferanser på hva som blir valgt.

Fylkesmannens kommentarer

Ingen kommentar.

Hafslund Nett AS

Nettselskapet har ikke nett i det området som omfattes av planen.

Fylkesmannens kommentarer

Ingen kommentar.

Riksantikvaren

Riksantikvaren viser til Østfold fylkeskommune for kulturminneforvaltningens uttalelse i denne type saker

Fylkesmannens kommentarer

Ingen kommentar.

Språkrådet

Språkrådet har bare merknader til navneforslagene på de alternative verneområdene. De har ingen innvendinger mot forslagene.

Fylkesmannens kommentarer

Ingen kommentar.

AS Garntangen

Uttalelsen representerer grunneier på 107/7 og 7 hytteeiere som fester hytter på eiendommen.

De er allerede berørt av naturvernplaner etter at Garntangen naturreservat ble etablert i 2010. Det er viktig for dem at ytterligere verneforslag ikke skal være til hinder for naturlig bruk og utvikling av eiendommen, hytter, VA-anlegg, brygger, badeplasser/trapper, strandhus m.fl. De viser til innspill i mai og fastholder de innspillene nå. Naturens gang, i kombinasjon med klimaendringer og økt båttrafikk vil kunne medføre behov for flytting av kampestein, mudring/flytting av sandmasser og utvidelser av brygger for å bevare dagens farled til brygge, strand og hytter. Det kan også bli aktuelt for de 2 hyttene nærmest sjøen å anlegge VA-anlegg via sjøkabler.

De finner det uklart om eiendommen er berørt av verneforslaget eller ikke. I høringsrunden våren 2018 er eiendommen omtalt som berørt, i høringsdokumentet er eiendommen ikke nevnt i oppstillingen i de respektive forskriftene over berørte eiendommer. Kartene indikerer at verneområdet skal følge store deler av strandlinjen til AS Garntangen. I utkast til forskrift om marint verneområde er grensen satt til strandlinjen ved høyvann. Tilsvarende er ikke beskrevet i forslaget til utvidelse av nasjonalparken. Fylkesmannen har uttalt at grensen skal følge kystkonturen. AS Garntangen ber om at grensen følger eiendomsgrensen i sjø dvs ut til marbakken eller to m dybde ved middels lav vannstand.

De savner omtale av endringer gjort som følge av høringsuttalelsen i mai. I tilsendt detaljkart synes det som om vernegrensen ikke følger vannkant.

Fylkesmannen bes om å klargjøre om verneområdet skal følge eiendomsgrensen i sjøen, kystkonturen eller om verneområdet skal omfatte deler av eiendommen i sjø eller land til g/bnr 107/7. Fylkesmannen bes også klargjøre eksakt hvilket område av strandlinjen som omfattes av verneplanene.

De mener det er uheldig at et område mellom verneområdet og langs land fra Engelsviken i nord til Garntangen i sør vil være utenfor verneområdet. Dermed vil ikke nasjonalparkforskriftens bestemmelse § 3 pkt. 7.2 som bl.a omhandler unødvendig støy være gjeldene. De hevder at støyende aktiviteter kan flyttes fra Rauerfjorden til dette området som er i umiddelbar nærhet til hekkeplasser, badeplasser og hytter.

Fylkesmannens kommentarer

Eiendomsretten ut i sjø er ofte uklar. Ofte følger den tradisjonelle begreper som «ut til marbakken eller to m dyp» mens den andre ganger kan følge vannkanten. På kartgrunnlaget som vi har benyttet er eiendomsgrensen tegnet inn langs vannkanten. Fylkesmannen er også klar over at grensen mot sjø kan være feil inntegnet på kartgrunnlaget. Garntangen og flere andre eiendommer ble tilskrevet i en forsinket oppstartsmelding våren 2018 nettopp for å sikre at de ble orientert om planene og fikk muligheten til å komme med innspill. På denne bakgrunnen antar Fylkesmannen at det er mest hensiktsmessig at berørte eiendommene nevnes i verneforskriften. Det blir en tydeligere omtale i tilrådingen.

Fylkesmannen har foreslått at grensen følger vannkanten slik at hele transektet fra dypere områder til strandkanten inkluderes på de strekningene som er minst berørt av inngrep. For eiendommen Garntangen vil grensen for det marine verneområdet følge naturreservatgrensen fra sydspissen og nordover til punktet der naturreservatgrensen går østover og på land. Fra dette punktet vil grensen for det marine verneområdet følge vannkanten videre nordover til spissen av odden kalt Garntangen. Deretter går grensen i rett linje i sjø til Båtskjær. Ved denne grensedragningen utelates nordre del av eiendommen Garntangen og flere mindre eiendommer der det er inngrep i randsonen som brygger m.m. Deler av Garntangen er således inkludert langs den strekningen vi anser har minst inngrep. På denne strekningen er det på kartene inntegnet et stupebrett eller liten brygge. Lovlig etablerte innretninger kan fortsatt benyttes og vedlikeholdes.

Det hevdes at det er vanskelig å forstå hvor grensen skal gå da det tilsendte kartutsnittet viser avvik mellom beskrevet grense og kartet. Dette kan forklares ved at moderne digitale kart henter fram forskjellige versjoner av f.eks kystkonturen/strandlinje ved ulike målestokker. Dette har imidlertid ingen praktisk betydning. Den foreslåtte vernegrensen er vist på kart og det medfølger en grensebeskrivelse i fagvurderingen. Vi ser at denne med fordel kunne vært mer detaljert. I tilrådingen er grensebeskrivelsen beskrevet mer detaljert.

Fylkesmannen har erfaring med at det skjer en utvikling på fritidseiendommer utover vanlig vedlikehold bl.a for å modernisere eldre bygninger og øke standarden. I den grad dette vil berøre et marint verneområde er det muligheter for å søke om tillatelse i begge de foreslåtte forskriftene.

Fylkesmannen er ikke enig i at støyende aktiviteter som ikke er tillatt etter nasjonalparkforskriftens § 7.2 vil flyttes til arealer utenfor verneområdet, mot fastlandet og Engelsviken. Fylkesmannen mener at det aktuelle arealet er så lite og så nært land at slike støyende aktiviteter vil omfattes av annet lovverk.

Fylkesmannen opprettholder grensen langs vannkanten av hensyn til et helhetlig transekt og legger inn eiendommen Garntangen g/bnr 107/7 samt andre tilsvarende eiendommer i forskriftene.

Direktoratet for Mineralforvaltning (DMF)

Vernet i Rauerfjorden gjøres delvis på grunnlag av forholdene som er skapt gjennom området geologiske undervannsmiljø, som en forlenging av Oslofeltet. Etter det DMF kjenner til vil de foreslåtte alternativer for vern i Rauerfjorden ikke berøre kjente, registrerte mineralressurser. Mineralske ressurser er i liten grad kartlagt i sjø. Vi kan heller ikke se tilstedeværelse av de øvrige interesser DMF er satt til å ivareta i verneprosesser.

Vi har dermed ikke ytterligere kommentarer til verneforslaget.

Fylkesmannens kommentarer

Ingen kommentar.

Østfold Fylkeskommune.

Østfold fylkeskommune v/Fylkesutvalget har behandlet saken og fattet vedtak der de støtter forslaget om vern av Rauerfjorden, og vil anbefale at dette skjer gjennom en utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark.

I sine vurderinger skriver Fylkesrådmannen at Oslofjorden er frilufts- og rekreasjonsområde for halvparten av Norges befolkning, og en langsiktig forvaltning er påkrevet. I dette ligger en bærekraftig bruk av vern av nærmere bestemte områder. Fylkesrådmannen er i denne sammenhengen positiv til at Rauerfjorden vernes med de begrunnelser som er gitt.

Fylkesrådmannen har god erfaring med Ytre Hvaler nasjonalpark, herunder at forvaltningen skjer via et bredt sammensatt nasjonalparkstyre. Det anbefales at Rauerfjorden vernes ved en utvidelse av nasjonalparken. Dette vil føre til et stort helhetlig verneområde med ens bestemmelser.

Fylkesmannens kommentarer:

Fylkesmannen tar vurderingene til Østfold fylkeskommune til etterretning.

Kongelig Norsk Båtforbund (KNBF)

KNBF støtter forslaget om marint vern i Rauerfjorden og synes det er betryggende at det lages reguleringer som også sikrer våre etterkommere en flott natur. De kommenterer enkelte punkter.

De finner ingen begrunnelse/motivasjon for at det er to alternative forslag.

De har ingen merknader til alternativet Marint verneområde Rauerfjorden og støtter dette forslaget avslutningsvis i sin uttalelse.

Kommentarer til alternativet med utvidelse av nasjonalparken:

KNBF bemerker at det foreslås fartsbegrensning på 5 knop i et område benevnt sone E på vernekartet, men finner ikke slike områder i det tilsendte materialet. KNBF mener generelt at fartsbegrensninger bør innføres etter nasjonale retningslinjer.

Det virker underlig at det kun skal høres på punkter i §§ 1,3 og 9.

De viser til at det ikke er gitt unntak for ferdsel med båt eller andre fartøyer, som i det andre alternativet.

Det foreslås å innføre forbud mot å tømme kloakk i sjøen i § 7. Båtfolket har, med få unntak, som eneste utvei å tømme kloakk i sjøen. Flesteparten av båter er ikke rustet for å tømme kloakk på en av de få tømmestasjonene som er opprettet. Disse er lite kjent, har tvilsom regularitet og er langt fra tilstrekkelig i antall. De mener også at dagens praksis med tømning i sjøen mer enn 300 m fra land har fungert bra, myndighetene har ikke sett det formålstjenlig med andre tiltak. I fagvurderingen fremkommer det ikke at dette har vært problematisk eller konfliktfylt. Dersom dette forbudet iverksettes, for «nesten hele Østfoldkysten», må det først komme sentrale bestemmelser om at alle båter med toalett må være utrustet for godkjent tømning. Det må opprettes flere tømmestasjoner på de riktige stedene for at de i praksis skal bli benyttet. Folket må også tilføres kunnskap for å bli motivert for en slik omlegging.

Fylkesmannens kommentarer

Det må være en misforståelse ang. synspunktene knyttet til fartsbegrensning. Dette er en del av bestemmelsene til Ytre Hvaler nasjonalpark. Deler av nasjonalparken er vist på kartet for dette alternativet, inkludert en sone E ved Langholmen utenfor Papperhavn på Vesterøy. Derfor er det riktig å ta med dette i tegnforklaringen. Som det fremkommer av kartet og fagvurderingen er det ikke foreslått nye områder med sone E som følge av de to høringsalternativene.

I forskriften for alternativet med utvidelse av Ytre Hvaler nasjonalpark er det bare åpnet for høring av de bestemmelsene som blir endret som følge av dette forslaget. Det er ikke grunnlag for å endre andre deler av forskriften for Ytre Hvaler nasjonalpark. For alternativet med marint vern er hele forskriften på høring.

Ferdsel med motorbåt er tillatt i begge alternativene, med unntak av fartsrestriksjoner i sone E i nasjonalparken, se også tidligere kommentar og generelt ferdselsforbud i sone C/Teineholmen naturreservat.

Det er et ønske om å redusere forurensingstilførsler generelt. I Oslofjordområdet er tilførslene av næringssalter for høyt. Det er derfor viktig å begynne en mer restriktiv praksis i verneområder der man ønsker en naturlig tilstand. Det kommer stadig flere tømmestasjoner og nyere båter er i større grad utrustet med tømmeutstyr.

Forsvarsbygg

Forsvarsbygg uttaler seg med den hensikt å ivareta Forsvarets arealbruksinteresser i saker som bl.a. behandles etter naturmangfoldloven.

Rauøy er et aktivt og viktig øvingsområde for Forsvaret. I NOU 2004:27 anbefales det at øvingsfelt Ø11 videreføres men at andre øvingsfelt i Oslofjorden fases ut. I en ny gjennomgang av skyte- og øvingsfelt i sjø i 2015 forutsettes Ø11 videreført. Øvingsområdet benyttes til øvelser og trening og er et unikt skyte- og øvingsområde som ikke vil kunne erstattes med tilsvarende øvingsfasiliteter i denne delen av landet. Ø11 er derfor svært viktig for å ivareta og opprettholde Forsvarets øvings- og treningskapasitet i Oslofjorden.

Forsvaret har behov for unntak for fartsbegrensninger (5 knop) i øvingsområdet og utenfor øvingsområdet.

Forsvarsbygg mener at Forsvarets bruk av området fungerer som et vern i dag ettersom det er Forsvarets bruk som har gjort at området har den tilstanden det har i dag. Den nåværende og fremtidige bruken av området er ikke forenlig med ønsket om en mest mulig urørt tilstand og at området skal kunne tjene som referanseområde for forskning og overvåking. De har tidligere vært positive til vern i området og det er i dag 5 naturreservater å ta hensyn til. De kan ikke se at de to alternativene er forenlig med Forsvarets eksisterende bruk og behov i skyte- og øvingsfeltet. De ber om at skytefelt Ø11 holdes utenfor verneforslaget.

Fylkesmannens vurdering

Det er ikke foreslått fartsbegrensning på 5 knop i noen av alternativene som har vært på høring. I Ytre Hvaler nasjonalpark er det flere eksisterende områder med fartsbegrensning. Disse er ikke i nærheten av Forsvarets øvingsfelt.

I forslag til marint vern er det ikke restriksjoner på lavtflyging. I alternativet med utvidelse av nasjonalparken var det foreslått et område rundt selve Rauer som er unntatt fra forbudet om lavtflyging jf. nasjonalparkforskriften § 3 pkt.6.2 e).

For øvrig er Forsvarets behov ivaretatt i § 3 pkt. 6.2.a) (nasjonalparkalternativet) og § 4 a) (marint vern-alternativet) der gjennomføring av operativ militær virksomhet er tillatt. Dette er en standard formulering i verneforskrifter jf. felles brev fra Forsvaret og Miljøverndepartementet om dette i 1997.

Deler av øvingsfelt Ø11 omfattes allerede av Ytre Hvaler nasjonalpark i sørøst og Færder nasjonalpark i vest. I disse nasjonalparkene gjelder den samme formuleringen ang. Forsvarets aktiviteter. Fylkesmannen kan ikke se av prosessen knyttet til disse to verneområdene at skyte- og øvingsfeltet var et viktig tema. I Fylkesmannens tilråding for Færder nasjonalpark er ikke Ø11 nevnt i sammenstillingen av Forsvarets uttalelse. Forsvarsbygg uttalte seg under høringen til Ytre Hvaler nasjonalpark der de skrev at planen vurderes ikke å gi begrensninger på eksisterende virksomhet i Ø11 da Forsvarets virksomhet i det alt vesentlige var konsentrert i de nordlige deler av feltet.

Gjennomføring av militære øvelser må forholde seg til verneforskriften, og må fremme søknad til vernemyndigheten dersom øvelsens art krever det.

Fylkesmannen er ikke kjent med at det har vært behov for tillatelse til aktivitet i øvingsfeltet hverken i Ytre Hvaler nasjonalpark etter vedtaket i 2009 eller Færder nasjonalpark. Vi antar at skyteøvelser med kanoner og torpedoer i dette området ville vært bekjentgjort i media siden det foregår i et av Norges mest trafikkerte sjøområder, med stor trafikk av nyttefartøy (ferger og ulike typer skip) og fritidsfartøy. Vi er heller ikke kjent med at det har vært større øvelser i sjøområdene rundt Rauer, utover helikoptertrafikk til og fra Rauer. Dette verneforslaget berører ikke Forsvarets aktiviteter på Rauer.

I høringsbrevet ba Fylkesmannen spesifikt om at Forsvaret kom med informasjon om bruken av området, typen aktiviteter og hvordan dette ville påvirke verneverdiene. Vi kan ikke se at det har kommet vesentlig ny informasjon i uttalelsen til Forsvarsbygg.

Fylkesmannen opprettholder sitt forslag om vern av Rauerfjorden.

Advokatfirma Lønnum DA

Uttalelsen sendes på vegne av mange enkeltbrukere av og forbund for vannskuter og på vegne av BRP Norway AS. Uttalelsen knytter seg til de delene av forslaget som angår bruk av vannskuter.

De mener vannskuter må likebehandles med andre båter og viser til forslaget til forskrift for Teineholmen der all motorisert ferdsel er forbudt, inkludert vannskuter. De anbefaler også at i forskriften til Ytre Hvaler nasjonalpark endres ved å fjerne bestemmelsen som forbyr bruk av vannskuter i nasjonalparken, uavhengig av om dette alternativet velges for vern av Rauerfjorden.

De har ingen sterke synspunkter på de ulike alternativene. Dersom alternativ 1 (marint verneområde) velges anbefaler de at forskriften til Ytre Hvaler nasjonalpark også endres ved å fjerne bestemmelsen som forbyr bruk av vannskuter i nasjonalparken. Dersom alternativ 2 (utvidelse av nasjonalparken) velges bør forskriftens § 3 pkt. 7.2 endres.

Fylkesmannens kommentarer:

Forskrift om vern av Ytre Hvaler nasjonalpark er ikke sendt på en generell høring av alle bestemmelsene. Det er kun de bestemmelsene som må endres som følge av dette vernealternativet som foreslås endret. Det er ikke aktuelt å sende andre deler av forskriften på høring.

Ved et marint verneområde innebærer det ikke bestemmelser som rammer vannskutere eller annen båttrafikk med unntak av Teineholmen der det i en sone på ca. 50 m er forbudt med all ferdsel i hekkesesongen.

Østfold Fiskerlag

Fiskerlaget savner koordinater for foreslåtte grenselinjer da dette er en forutsetning for å kunne sette ut grenselinjene i sjøkart for en nøyaktig vurdering i forhold til benyttede fiskefelt. De viser videre til at grensene i forslagene er noe endret i forhold til tidligere versjoner utarbeidet i samarbeid med fiskere ved oppstart av planarbeidet slik at det ikke skulle medføre ytterligere tap av fiskefelt.

De finner det uakseptabelt at enkelte tråldrag kuttes slik at sammenhengende fiske umuliggjøres. Området må beskyttes som marint verneområde og forholde seg til opprinnelige grenser.

Alternativt kan fiskerlaget akseptere et marint verneområde der verneforskriften endres slik at alt fiske reguleres gjennom havressursloven, og at trålfiske tillates dypere enn 60 m mellom Rauerfjorden og trålfri sone i nasjonalparken. Selve Rauerfjorden er også beskyttet etter havressursloven FOR-2016-01-08-8 Forskrift om beskyttelse av korallrev som gir en strengere beskyttelse (bl.a forbud mot teiner, garn og liner). De ber om at også dette området vises i alle kart som benyttes.

De mener at den faglige dokumentasjonen til området er mangelfull, spesielt til områder utenfor den allerede beskyttede Rauerfjorden er mangelfull og at påstandene i fagvurderingen spesielt med hensyn til fiske med trål er udokumenterte. En vesentlig grunn til at de ønsker et marint verneområde fremfor nasjonalpark er stadige utspill mot yrkesfiske, og i nasjonalparker skal man åpenbart kun gå på tur og nyte uberørt natur. De opplyser også om at de arbeider med å få kystverket til å sprengte bort en grunne midt i vestre innløp til Engelsviken og de tror et slikt prosjekt vil være tyngre å få godkjent i en nasjonalpark.

Fylkesmannens kommentarer

Fylkesmannen beklager at koordinater for foreslått grenselinje ikke har vært tilgjengelig. Det er vanskelig å fastsette koordinater for en grense som i stor grad følger naturgitte grenser som f.eks dybdekurver.

Grensene har blitt justert noe nettopp for å forenkle grensen til noen flere faste punkter (bl.a sjømerker) og rette linjer mellom punktene slik at grensen i større grad kan oppgis med koordinater. Det har ikke vært hensikten å kutte eksisterende tråldrag. Vi ser at det er kuttet i et mindre område nord for Missingskjæra og sørøst for N. Missingen i forhold til avgrensingen i oppstartmeldingen og de rekefeltene som Fiskeridirektoratet har lagt inn i sin kartløsning Yggdrasil. Fylkesmannen vil endre grensen i dette området tilbake til grensen som ble vist i oppstartmeldingen.

Områdene på vestsiden av Rauer og sørover mot Struten/Ytre Hvaler nasjonalpark har variert bunntopografi, med en uvanlig geologi. Det er allment kjent at variasjoner i topografi i havområder, med mange små lommer, variasjon i dyp, bratthet og bunnsstrukturer gir grunnlag for store variasjoner i faunaen. Det var Fiskeridirektoratet som i sin tid foreslo å utvide området slik at hele denne ryggen inkluderes i verneområdet. Fylkesmannen har støttet en slik utvidelse. I de andre nasjonalparkene langs kysten i Sør-Norge er det i varierende grad bestemmelser som omtaler fiske.

Grunnen som Fiskerilaget nevner ligger utenfor verneområdet, mellom nordspissen av Teineholmen og vestre mololykt til Engelsviken. Fylkesmannen har kontaktet Kystverket om dette og fikk beskjed om at fjerning av denne grunnen ikke ligger inne i Kystverkets nåværende planer.

Fylkesmannen er bundet av det Miljødirektoratet bestemmer ang. innhold i vernekart som benyttes i verneprosessene. Vi skal ta opp muligheten for også å vise «Korallfredningsområdet» i Rauerfjorden på vernekartet. Området er vist i figur 3 i fagvurderingen.

Fylkesmannen har hatt et møte med Fiskeridirektoratet og Østfold fiskerlag 19. oktober 2018 der forholdet til fisket, eksisterende trålfelt og vernegrensen ble diskutert. På møtet ble det enighet om å justere grensen i fire områder tilbake til grensen man ble enige om i 2014. I tillegg må grensen justeres ytterligere da trålefeltene ikke er inntegnet nøyaktig nok i Fiskeridirektoratets kartløsning Yggdrasil. Fiskeridirektoratet skulle levere ny inntegning på kart. Denne inkluderte ytterligere et område i sørvest, ved Tyta der det foreslås en mindre utvidelse for å inkludere en grunn rygg og en betydelig justering for å unnta et tråldrag. Dette tråldraget er beskrevet som mindre viktig da det bare brukes litt om vinteren og ofte er belagt med krepseteiner. Ved å følge de fleste av justeringene til Fiskeridirektoratet og Østfold fiskerlag blir det også noen mindre utvidelser som følge av at grensen i disse områdene i større grad følger en 60-m dybdekote.

Fiskeridirektoratet – Region Sør

Fiskeridirektoratet Region Sør skal ivareta de marine ressursene i regionen samt bidra til at fiskeri- og havbruksnæringen får gode rammevilkår. De viser til beskyttelsen av Rauerfjorden og til referat fra et møte 29.10.2004 mellom Fylkesmannen i Østfold, lokale fiskerlag og Fiskeridirektoratet region Sør der det ble enighet om at det nye verneområdet ikke vil bli en del av Ytre Hvaler nasjonalpark men være et eget område med egne restriksjoner. Avgrensingen i området mellom Rauøy og Struten omfatter områder grunnere enn 60 m der det ikke er aktuelt med bunntråling. Dette er videreført i Fylkesmannens oppstartmelding 15.01.2015. De påpeker videre at i høringen er dette endret til at dette «området hovedsakelig er grunnere enn 60 meter».

De viser til kartene som er vedlagt høringen der koordinater ikke er oppgitt slik at det er vanskelig å sjekke ut områdene mot eksisterende fiskeområder og mener dette vil medføre vesentlige

begrensninger for det eksisterende fisket i området og at tilgrensende fiskefelt vil bli vesentlig berørt eller ødelagt.

Fiskeridirektoratet viser også til oppdragsbrev fra Miljødirektoratet 11.04.2014 til Fylkesmannen der god lokal forankring og medvirkning skal legges til grunn for arbeidet og mener dette er noe Fylkesmannen nå har gått bort fra.

De viser videre til at etableringen av ytterligere tre nasjonalparker på Skagerrakkysten (i tillegg til Ytre Hvaler nasjonalpark) har medført vern av store sjøarealer og begrensninger i utøvelsen av fiske som primærnæring langs kysten.

Fiskeridirektoratet skriver avslutningsvis at de ser det som viktig å ta vare på dette sjøområdet.

De kan ikke se at det foreligger andre forutsetninger som tilsier en annen verneform enn Brattegard-utvalget foreslo i 1995 (marint verneområde) i DN-rapport nr. 1995-3.

Fylkesmannens vurderinger

Fylkesmannen beklager at høringsforslaget avviker noe fra forslaget det ble enighet om på møtet 29.10.2014. Grensene har blitt justert litt for å forenkle grensen til noen flere faste punkter (bl.a sjømerker) og rette linjer mellom punktene slik at grensen i større grad kan oppgis med koordinater. Det har ikke vært hensikten å kutte eksisterende tråldrag. Vi ser at det er kuttet i et mindre område nord for Missingskjæra og sørøst for N. Missingen i forhold til avgrensingen i oppstartmeldingen og de rekefiskefeltene som Fiskeridirektoratet har lagt inn i sin kartløsning Yggdrasil. Fylkesmannen vil endre grensen i dette området tilbake til grensen som ble vist i oppstartmeldingen.

Fylkesmannen beklager at koordinater for foreslått grenselinje ikke har vært tilgjengelig. Det er vanskelig å fastsette koordinater for en grense som i stor grad følger naturgitte grenser som f.eks dybdekurver. Det har vært et nytt møte mellom Fiskeridirektoratet region sør, Østfold fiskerlag og Fylkesmannen der grensene har vært diskutert (19.10.2018). Det ble enighet om en justering av grensen i fire konkrete områder slik at vernegrensen følger trålgrensen. Grensen for der det faktisk tråles og det som vises på Yggdrasil er ikke samsvarende. Fiskeridirektoratet har i samarbeid med Østfold fiskerlag sendt Fylkesmannen en justert grense for de fire avtalte områdene samt for et femte område. Det femte området ble ikke diskutert på det nevnte møtet. Det griper relativt langt inn i det foreslåtte verneområdet. I tillegg opplyser Fiskeridirektoratet og Østfold fiskerlag at området brukes mest om vinteren men i mindre grad enn tidligere da det er mye krepseteiner her.

Fisket er i varierende grad regulert i de fire nasjonalparkene i Skagerrak, der Færder ikke har bestemmelser om fiske mens Ytre Hvaler har bestemmelser som begrenser fisket med slepende redskap også på dypere vann enn 60 m i enkelte områder (sone A). Raet og Jomfruland har bestemmelser som ligger i mellom disse.

Fylkesmannen har hatt et møte med Fiskeridirektoratet og Østfold fiskerlag 19. oktober der forholdet til fisket, eksisterende trålfelt og vernegrensen ble diskutert. På møtet ble det enighet om å justere grense i fire områder tilbake til grensen man ble enige om i 2014. I tillegg må grensen justeres ytterligere da trålefeltene ikke er inntegnet nøyaktig nok i Fiskeridirektoratets kartløsning Yggdrasil. Fiskeridirektoratet skulle levere ny inntegning på kart. I de siste tilbakemeldingene fra disse sektorinteressene 5.12.2018 og 14.12.2018 fremkommer et ønske om endring i et femte område, vest for Tyta. Området er ikke registrert i Yggdrasil. Endringen inkluderte ytterligere et område i sørvest, ved Tyta der det foreslås en mindre utvidelse for å inkludere en grunn rygg og en betydelig justering

for å unnta et tråldrag. Dette tråldraget er beskrevet som mindre viktig da det bare brukes litt om vinteren og ofte er belagt med krepseteiner. Dette vil gi et kraftig innhugg i verneområdet. Fylkesmannen mener dette vil berøre fisket i begrenset omfang da området brukes i korte perioder og med år mellom hver gang. Fylkesmannen tilrår derfor en mindre justering her enn det fiskerlaget foreslår. Det vil etter vår mening fortsatt være mulig å tråle i dette området men ikke et like langt trekk. Ved å følge de fleste av justeringene til Fiskeridirektoratet og Østfold fiskerlag blir det også noen mindre utvidelser som følge av at grensen i disse områdene i større grad følger en 60-m dybdekote.

Oslofjordens friluftsråd (OF)

OF har kommet med innspill våren 2018, og ikke sendt ny uttalelse i forbindelse med høringen. Fylkesmannen har derfor valgt å ta med dette innspillet her.

OF har ikke sterke formeninger om hvilken av de to verneformene som skal velges men er opptatt av at naturverninteressene og friluftslivsinteressene må gå hånd i hånd. Området brukes mye av småbåttbrukere, seilere, padlere og fritidsfiskere.

OF er derfor opptatt av at vernet ikke må redusere friluftslivsaktivitetene fremover.

Fylkesmannens vurderinger

De to vernealternativene vil etter fylkesmannens mening ikke hindre friluftslivsinteressene slik de utøves i dag. Teineholmen foreslås vernet som naturreservat med ferdselsrestriksjoner for å beskytte hekkende fugler i perioden 15.april-15.juli. Etter det vi kjenner til er holmen ikke mye benyttet til friluftsliv i dag slik at forslaget ikke vil legge store begrensninger på dagens bruk.

Kystverket

De påpeker at det er viktig å betjene og ivareta eksisterende anlegg. Det kan bli aktuelt med nye tiltak i de foreslåtte områdene for å trygge ferdselen. De ber derfor om at alle forskriftene i verneområdet samkjøres i forhold til Kystverkets interesser og at det tas inn bestemmelser som ikke hindrer drift og vedlikehold av Kystverkets anlegg. Dette gjelder også motorisert ferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold. De krever også at det må presiseres at Kystverket kan få tillatelse til å føre opp nye anlegg, flytte og fjerne anlegg, tilbygg til eksisterende anlegg samt at det kan gis tillatelse til nødvendige tiltak for å sikre sjøverts ferdsel.

De varsler også at de som en del av sitt arbeid med Nasjonal Transportplan utreder tiltak i farledene på strekningen svenskegrensa-Larvik. Dette er fortsatt i en tidlig fase. Et vern i Rauerfjorden kan komme i konflikt med konklusjonene i denne utredningen.

Fylkesmannens vurderinger

De foreslåtte verneforskriftene åpner for drift og vedlikehold av ulike former for installasjoner. Dette er benevnt litt forskjellig i de tre aktuelle forskriftene («navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak», «Kystverkets anlegg»). Forskriftene åpner for å gi dispensasjon til nye slike tiltak etter søknad, tilsvarende dersom det er behov for motorisert ferdsel for å gjennomføre tiltaket. Slik vi kjenner kystverkets nye generasjon av lykter osv anser vi det som lite konfliktfylt om disse skulle endres i form eller antall. Vi anser at dette ivaretar Kystverkets behov.

Norges vassdrags- og energidirektorat

De viser til at det er noen kabler og ledninger i området som primært er knyttet til Forsvarets anlegg på Rauer. Det er tatt hensyn til nettanlegg i begge verneforslagene. De har dermed ingen merknader til høringen.

Fylkesmannens vurderinger

Ingen kommentarer